

Abstrakt

OCHRANA PŘED KORUPCÍ A ÚPLATKÁŘSTVÍM A JEJICH PREVENCE

Cílem mé práce je analyzovat základní nástroje poskytované trestním právem pro vyšetřování a stíhání úplatkářství a zjistit, jak jsou uplatňovány v každodenní praxi v rámci trestního řízení. Hlavním důvodem, proč jsem si vybral toto téma, jsou časté stížnosti ze strany veřejnosti, obviňující orgány činné v trestním řízení z neutěšeného stavu korupce v České republice. Motivem bylo zjistit, zda tyto stížnosti jsou oprávněné, nebo trestní právo neposkytuje dostatečné prostředky pro efektivní regulaci korupce.

Hlavním cílem této práce je tedy odpovědět na otázku, zda jsou nástroje poskytované trestním právem dostatečné pro účinnou regulaci úplatkářství a korupce v České republice.

Práce se skládá z pěti kapitol. První kapitola je věnována stručnému vysvětlení historického vývoje fenoménu korupce. Cílem této kapitoly je poukázat na problematiku korupce jako nikdy nekončícího boje, který byl přítomen ve společnosti od jejího samého počátku.

Druhá kapitola uvádí do problematiky a definuje základní pojmy. Účelem této kapitoly je vysvětlit základní rozdíl mezi korupcí a úplatkářstvím a definovat základní klasifikaci zmiňovanou v této práci.

Třetí kapitola je rozdělena do dvou částí a zkoumá příslušnou českou právní úpravu. První část této kapitoly se zaměřuje na ustanovení trestního práva hmotného. Tato část vysvětluje základní pojmy a trestné činy úplatkářství s ohledem na uznávanou teorii a judikaturu. Druhá část je věnována ustanovením trestního řízení zejména účinným pro vyšetřování a stíhání úplatkářství.

Čtvrtá kapitola má také dvě části. První část je zaměřena na zhodnocení platné právní úpravy popsané v třetí kapitole s ohledem na stanoviska mezinárodních organizací a orgánů činných v trestním řízení. Druhá část zkoumá stav korupce v České republice a ukazuje na úzký vztah mezi činností orgánů činných v trestním řízení a vnímáním korupce ze strany veřejnosti.

Poslední kapitola je rozdělena do čtyř částí a poskytuje analýzu soudních rozhodnutí v případech úplatkářství s ohledem na teorii popsanou ve třetí kapitole. První část je zaměřena na charakteristiku pachatelů a podobu stíhané trestné činnosti. Druhá část analyzuje aplikaci a poukazuje na praktické problémy týkající se použití hlavních hmotně právních pojmů. Třetí

část je věnována problematice procesních předpisů a jejich aplikaci v běžné rozhodovací praxi. Poslední část ilustruje přístup soudů při rozhodování o ukládaných sankcích.

V závěru se rekapitulují výsledky dosažené v předchozích kapitolách. Orgány činné v trestním řízení mají dostatek nástrojů k efektivní regulaci úplatkářství a korupce, hlavní problém spočívá ve správném používání účinných právních předpisů, zejména v uložení odpovídajících sankcí. Vztah mezi výsledky trestního řízení a mírou vnímání korupce ze strany veřejnosti je úzký, a proto selhání orgánů činných v trestním řízení v řádném uplatňování právních předpisů má negativní vliv na podobu korupčního klimatu v České republice.